

Förköpsinformation

Traditionell försäkring för ITP1, ITPK, Livsarbetstidspension och ITPK-PP

Omfattas du av ITP1, ITPK, Livsarbetstidspension eller ITPK-PP?

Vill du ha

- en garanterad pension?
- möjlighet att anpassa pensionssparandet till dina familjeförhållanden?
- en trygg förvaltning av ditt pensionskapital?

Då kan ett sparande i Folksamns traditionella försäkring vara lösningen för dig!
Jämför gärna med andra valbara försäkringsalternativ på collectum.se.

Gäller från och med 2021-03-01.

Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam

Innehåll

Vad gäller för försäkringsavtalet?	3
Vad innehåller försäkringen?.....	3
Vad går att ändra?.....	5
Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?	5
Vilka avgifter finns?	8
Vilken skatt gäller?.....	8
Vad betalas ut?.....	8
Vad gäller vid utbetalning?.....	9
Går det att överlåta försäkringen?	9
Vad gäller för återköp, belåning eller pantsättning?	9
Går det att flytta intjänat pensionskapital?	10
Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?	10
Vårt hållbarhetsarbete	11
Skydd av personuppgifter	12
Om vi inte skulle komma överens.....	13
Begreppsförklaringar	14

Vad gäller för försäkringsavtalet?

Traditionell försäkring tecknas i Folksam ömsesidig livförsäkring, organisationsnummer 502006-1585, nedan kallat Folksam. Att Folksam är ett ömsesidigt försäkringsbolag innebär att det ägs av försäkringstagarna. Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Folksams försäkringsvillkor och försäkringstekniska regler tillämpas på försäkringen, liksom svensk lag.

Folksam meddelar traditionell försäkring för tjänstemän som omfattas av någon av följande pensionsplaner:

- ITP1 eller ITPK enligt ITP-planen, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (PTK). Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.
- Livsarbetstidspension enligt lokala överenskommelser mellan olika förbund inom Svenskt Näringsliv och PTK¹. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.
- ITPK-PP, även benämnt ITPK Pressen, enligt ITP-PP-planen, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Medieföretagen och Svenska Journalistförbundet/Unionen/Ledarna. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.

I denna förköpsinformation används den gemensamma benämningen kollektivavtalet för samtliga pensionsplaner enligt ovan. Om avvikande regler gäller för någon pensionsplan, anges detta särskilt.

Det är din arbetsgivare som betalar hela premien för försäkringen.

Valcentralen Collectum AB, nedan kallad valcentralen, hanterar dina val och sköter administrationen för kollektivavtalet.

Försäkringsavtalet börjar gälla när

- Folksam har fått information från valcentralen om att du omfattas av avtalet och har valt Folksam som försäkringsgivare

samt

- Folksam har mottagit den första premien.

Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att du omfattas av försäkringen.

De uppgifter som lämnas till Folksam är de som registreras och ligger till grund för försäkringsavtalet.

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

¹ Hos valcentralen Collectum kallas dessa premier även för Livsarbetstidspremier eller LP-premier. För information om gällande avtalsområden, se collectum.se.

Vad innehåller försäkringen?

Ålderspension

Ålderspensionen betalas ut från och med den månad du fyller 65 år och så länge du lever. Ålderspension gäller i sin grundform utan återbetalningsskydd.

Du har rätt att ändra försäkringen, se *Vad går att ändra?*

Återbetalningsskydd

Innan ålderspensionen börjar betalas ut kan du välja till återbetalningsskydd, som innebär att förmånstagare får utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Om du väljer till återbetalningsskydd blir din ålderspension något lägre än om du inte gör det, eftersom du inte får ta del av arvsvinsterna, se *Begreppsförklaringar*. Läs mer under *Vad går att ändra?*

Om du har valt till återbetalningsskydd gäller följande vid ditt dödsfall:

- *Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen*, omplaceras ditt pensionskapital enligt samma fördelning som gäller för premien och pensionskapitalet vid 65 eller äldre, se *Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?* Därefter börjar det aktuella pensionskapitalet betalas ut till dina förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling.
- *Om du avlider under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension*, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare i 20 år, eller den kortare garantitid som du valt, med avdrag för den tid då ålderspensionen har betalats ut till dig. Den tid som försäkringen gäller med återbetalningsskydd kallas garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter.
- *Om du avlider under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension*, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under resterande tid.

Har du inte valt till återbetalningsskydd görs ingen utbetalning vid dödsfall och försäkringen upphör. Har du valt till återbetalningsskydd, kan du när som helst välja bort det.

Förmånstagarförordnande

Har du inte skriftligen anmält annat till valcentralen betalas återbetalningsskyddet ut till förmånstagare i denna ordningsföljd:

1. din make, registrerade partner eller sambo
2. dina arvsberättigade barn.

Om du skriftligen anmäler ett särskilt förmånstagarförordnande kan det bara omfatta följande förmånstagare:

- a. din make/registrerade partner eller tidigare make/registrerade partner
- b. din sambo eller tidigare sambo
- c. barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a. eller b.

Om förmånstagare saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör. I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om förmånstagarförordnandet.

Hur stor är premien?

Premien bestäms av kollektivavtalsparterna.

Din arbetsgivare betalar in premien till valcentralen, som vidarebefordrar den till Folksam.

Är du arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), kan din arbetsgivare ha rätt till premiebefrielse (avgiftsbefrielse). Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiebefrielseförsäkringen, för vilken Folksam inte är försäkringsgivare.

För Livsarbetstidspension är överenskommelse om kompletterande premie inte möjlig.

Ständig eller valfri traditionell försäkring för ITP1?

Kollektivavtalsparterna har beslutat att minst hälften av din premie ska placeras i en traditionell försäkring. Du kan välja att placera hela eller en del av premien i Folksam. Om hela premien för ITP1 ska placeras i traditionell försäkring hos Folksam, tecknas två försäkringar. Hälften av premien placeras i en försäkring som är ständig traditionell och resterande del placeras i en försäkring som är valfri traditionell, se *Begreppsförklaringar*.

Om endast en del av premien ska placeras i Folksam, kan du själv välja om försäkringen i Folksam ska vara ständig traditionell eller valfri traditionell. Eventuell kompletterande premie placeras endast i en försäkring som är valfri traditionell.

Vad går att ändra?

Dina ändringsmöjligheter

Välja till, välja bort och ändra tiden för återbetalningsskydd

Innan ålderspensionen har börjat betalas ut kan du välja att lägga till återbetalningsskydd. Om du vill lägga till återbetalningsskydd vid en senare tidpunkt än vid första valtillfället, utan att det inträffat en så kallad familjehändelse, måste du fylla i en hälsodeklaration. Med familjehändelse avses att du gifter dig, blir sambo eller får barn. Klarar du hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet för såväl intjänat pensionskapital som framtida premier. Klarar du inte hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet endast för framtida premier.

Det är valcentralen som gör hälsoprövningen.

Du kan när som helst välja bort valt återbetalningsskydd.

Inför den första utbetalningen av livsvarig ålderspension kan du ändra garantitiden för återbetalningsskyddet till lägst fem år.

Ändra pensioneringstidpunkt

Du har rätt att få pensionen utbetald från annan ålder än 65 år, dock tidigast från 55 års ålder. Om du vill börja ta ut pensionen före 65 års ålder krävs ett så kallat pensioneringssyfte, det vill säga att du har för avsikt att gå i pension.

För Livsarbetstidspension har du rätt att göra ett förtida uttag utan krav på pensioneringssyfte, du behöver alltså inte sluta arbeta eller minska din arbetstid.

Ändra utbetalning

Inför första utbetalningstillfället kan du i stället för att få pensionen utbetald så länge du lever, välja att lyfta hela eller en del av pensionen under en begränsad tid om lägst fem år.

För ITPK och Livsarbetstidspension kan du välja att lyfta pensionen under en begränsad tid om lägst två år.

Inför första utbetalningstillfället kan du välja att ta ut endast en del av ålderspensionen (partiellt uttag). För mer information om partiellt uttag av ålderspension, se försäkringsvillkoren.

Om du har valt begränsad utbetalningstid samt återbetalningsskydd, och avlider innan utbetalningstiden är slut, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under resterande tid.

Förmånstagares ändringsmöjligheter

Om du avlider innan du har börjat lyfta pensionen, kan förmånstagare i anslutning till dödsfallet välja att senarelägga utbetalningarna. En ändring måste avse hela försäkringen och om det finns flera förmånstagare, ska ändringen skriftligen godkännas av samtliga.

Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?

Så här placeras dina premier

Vid traditionell försäkring är det Folksam som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag beroende på din ålder.

Premier eller inflyttat pensionskapital ska placeras inom fem bankdagar från mottagandet.

Målet för förvaltning i Folksam är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. För förvaltningen gäller bland annat placeringsreglerna i försäkringsrörelselagen (2010:2043), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksams egna regler för miljö- och etikhänsyn.

Den största risken för ett livförsäkringsbolag är att inte långsiktigt kunna täcka de garanterade pensionsbeloppen, se Begreppsförklaringar. För att minimera denna risk tas särskild hänsyn till försäkringarnas löptid vid sammansättning av placeringstillgångarna.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal tillgångsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet. Folksam ser löpande över livslängdsantagandena. För gällande livslängdsantagande se folksam.se/livslangd.

Enligt nuvarande policy eftersträvas följande långsiktiga fördelning mellan tillgångsslagen.

Exempel på hur premien placeras vid olika åldrar

Alder	Aktier	Fastigheter och alternativa placeringar	Räntebärande placeringar
25 år	57 %	7 %	36 %
30 år	55 %	8 %	37 %
35 år	53 %	8 %	39 %
40 år	50 %	9 %	41 %
45 år	48 %	9 %	43 %
50 år	45 %	9 %	46 %
55 år	42 %	10 %	48 %
60 år	39 %	10 %	51 %
65 år eller äldre	36 %	11 %	53 %

Viss avvikelser från riktmärkena kan förekomma. Med början från 55 års ålder omplaceras även pensionskapitalet enligt den fördelning som gäller för premien.

Pensionskapital

Med pensionskapital avses försäkringens aktuella värde, beräknat med hänsyn till:

- premieinbetalningar
- eventuella tillägg för arvsvinst
- kapitalavkastning
- utbetalningar av garanterat pensionsbelopp och eventuellt tilläggsbelopp
- minskning av värdet på grund av dödsfall
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt, som Folksam betalar.

Kapitalavkastning tillförs försäkringen i form av ränta. Räntesatsen bestäms utifrån värdet förändringar på de av Folksams tillgångar som hänförs till försäkringskollektivet. Kapitalavkastningen påverkar pensionskapitalet, som kan både öka och minska under försäkringstiden.

För försäkring utan fullständigt återbetalningsskydd tillförs försäkringen pensionskapital genom det överskott som uppstår då personer i försäkringskollektivet avlider, så kallad arvsvinst.

Avdrag för drifts- och skattekostnader utformas på sådant sätt att de sammantaget bedöms täcka de verkliga drifts- och skattekostnaderna. Kostnadsutjämning över tiden kan göras.

Pensionskapitalet är inte garanterat, utan kan både öka och minska. Folksam lämnar ingen utfästelse om dess framtida värdetillväxt.

Fördelning och tilldelning av överskott

Överskott uppstår om utvecklingen av kapitalavkastning, driftskostnader, livslängd och avkastningsskatt totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits vid fastställande av det garanterade pensionsbeloppet. Överskottet fördelas individuellt på varje försäkring i relation till dess bidrag till överskottets uppkomst.

Överskottsmedel kan i enlighet med Folksams bolagsordning även användas för att täcka förluster i Folksam. Överskottet utgör en del av Folksams konsolideringsfond och är inte garanterat förrän det tilldelats försäkringen.

När du är 55–64 år tilldelas din försäkring överskott årsvis. Om 60 procent av pensionskapitalet vid 55 års ålder ger ett belopp som är högre än det garanterade, höjs det garanterade pensionsbeloppet. Procentandelen ökar årligen så att det garanterade pensionsbeloppet vid 65 års ålder beräknas på 80 procent av pensionskapitalet (plusgaranti).

Angående tilldelning av överskott under utbetalningstiden, se *Vad betalas ut?*

Kollektiv konsolideringsnivå

Med kollektiv konsolideringsnivå avses förhållandet mellan å ena sidan totala tillgångar och å andra sidan utlovade framtida garanterade utbetalningar och eventuellt fördelat överskott. För försäkringar med premiegaranti och avtalad förmån är målet att konsolideringen vid varje tidpunkt ska ligga på 100 procent.

Så här fungerar garantin för din ålderspension

Ditt pensionsbelopp byggs upp genom inbetalning av premier. Varje inbetald premie ökar beloppets storlek. Vid beräkningen av pensionsbeloppet tas hänsyn till aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön.

Vid ändring av försäkringen, det vill säga ändring av pensioneringstidpunkt eller utbetalningstid eller tillval/borttag av återbetalningsskydd, sker omräkning av det garanterade pensionsbeloppet med hjälp av vid ändringstidpunkten aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön.

Om försäkringens värdeutveckling är god sker successiv tilldelning av överskott från och med det år du fyller 55 år, vilket höjer ditt garanterade pensionsbelopp.

Premiegaranti

Premiegarantin innebär att de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna, vid pensioneringstidpunkten, motsvarar 85 procent av de inbetalda premierna.

Om du flyttar in pensionskapital till Folksam innan du har fyllt 51 år, ger 85 procent av det inflyttade kapitalet ett garanterat pensionsbelopp. Om du flyttar in pensionskapital till Folksam efter att du har fyllt 51 år, motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten minst 70 procent av det inflyttade pensionskapitalet.

Plusgaranti

Plusgarantin innebär att det garanterade pensionsbeloppet, vid pensioneringstidpunkten, beräknas på minst 80 procent av pensionskapitalet.

För att beskriva hur premiegaranti och plusgaranti fungerar, visas här två exempel.

Exempel – Folksam tillämpar premiegarantin:

Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor. Försäkringens pensionskapital (värde) är endast 80 000 kronor.

Då tillämpar Folksam premiegarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 85 000 kronor.

Exempel – Folksam tillämpar plusgarantin:

Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.

Försäkringens pensionskapital (värde) uppgår till 200 000 kronor.

Då tillämpar Folksam i stället plusgarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 80 procent av pensionskapitalet, vilket blir 160 000 kronor.

Vilka avgifter finns?

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och kapitalförvaltning. Folksam har rätt att ta ut vid var tid gällande avgifter, godkända av kollektivavtalsparterna. Avgifterna kan ändras. För närvarande gäller avgifterna nedan.

Försäkringsavgift

Försäkringsavgiften kan bestå av en fast årlig avgift och en avgift på pensionskapitalet. För närvarande tar Folksam ut en årsavgift på 0,14 procent på förvaltad pensionskapital.

Kapitalförvaltningskostnad

Innan kapitalavkastningen fördelas på din försäkring tar Folksam ut en kapitalförvaltningskostnad på 0,05 procent av förvaltad kapital.

Flyttavgift

Flyttavgiften, som tas ur pensionskapitalet vid flyttillfället, är 400 kronor per flyttillfälle. Om värdet på pensionskapitalet är 400 kronor eller lägre tar Folksam inte ut någon flyttavgift.

Övriga avgifter

Inga extra avgifter tas ut för pensionsutbetalning eller vid ändring av försäkring. Se folksam.se för aktuell information om avgifter.

Rådgivning

Folksam kan tillhandahålla rådgivning om de försäkringsprodukter som Folksam distribuerar. Folksams rådgivning är begränsad till försäkringar som Folksam är försäkringsgivare för.

Folksam lämnar således inte rådgivning som grundar sig på en opartisk och personlig analys.

Ersättning till anställda

Folksams anställda ersätts genom en fast månadslön och tar inte emot ersättning som baseras på försäljningen.

Vilken skatt gäller?

Avkastningsskatt

Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Inkomstskatt

Din utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

Vad betalas ut?

Vid varje utbetalningstillfälle sker en beräkning av hur stort utbetalningsbelopp det aktuella pensionskapitalet medger. Det garanterade pensionsbeloppet betalas alltid ut. Utöver det garanterade pensionsbeloppet kan även ett tilläggsbelopp utbetalas. Tilläggsbeloppet kan både öka och minska beroende på hur pensionskapitalet utvecklas.

Exempel – Tilläggsbelopp

Det totala utbetalningsbeloppet jämförs med ditt garanterade pensionsbelopp. Om det totala utbetalningsbeloppet är större än det garanterade pensionsbeloppet betalas ett tilläggsbelopp ut.

Det totala utbetalningsbeloppet	Tilläggsbelopp
	Det garanterade pensionsbeloppet

Fördelat på förväntat antal utbetalningar.

Pensionsbelopp för återbetalningsskydd

Vid ditt dödsfall fastställs varje förmånstagares andel av pensionskapitalet som hör till försäkringen.

Pensionsbeloppet bestäms sedan vid varje utbetalningstillfälle utifrån aktuellt värde av denna andel och med beaktande av återstående utbetalningstid. Dessutom tas hänsyn till antagande om framtida avkastning, avgifts- och skatteuttag.

Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Vad gäller vid utbetalning?

Ålderspensionen betalas ut månadsvis i efterskott från och med den månad du fyller 65 år. Minst tre månader innan du fyller 65 år får du en kortfattad information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Om pensionen för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten, oavsett om du begärt helt eller partiellt uttag, är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att efter ditt godkännande lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Om pensionskapitalet under utbetalningstid är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att efter ditt godkännande lösa in försäkringen med ett engångsbelopp, under förutsättning att pensionsplanens kortaste tid för utbetalning löpt ut och att minst lika lång utbetalningstid återstår.

Går det att överlåta försäkringen?

Försäkringen får överlåtas till annan arbetsgivare vid byte av arbetsgivare inom samma pensionsplan.

Vad gäller för återköp, belåning eller pantsättning?

Försäkringen får inte belånas, pantsättas eller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Försäkringen får återköpas enligt de regler som närmare beskrivs under *Vad gäller vid utbetalning?*.

Går det att flytta intjänat pensionskapital?

Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam

Du kan flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan försäkringsgivare som är godkänd av kollektivavtalsparterna.

För inflyttat pensionskapital gäller samma placeringsregler som för premieinbetalningar, se *Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?*

Om du flyttar in pensionskapital till Folksam innan du har fyllt 51 år, ger 85 procent av det inflyttade kapitalet ett garanterat pensionsbelopp. Om du flyttar in pensionskapital till Folksam efter att du har fyllt 51 år, motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten minst 70 procent av det inflyttade pensionskapitalet.

Om du har flyttat ditt pensionskapital till Folksam och vill flytta det igen, kan du göra det tidigast efter tolv månader (räknat från den förra flytten).

I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Utflytt – Flytta pensionskapital från Folksam

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjat betalas ut, kan du välja att flytta intjänat pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare. Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen. Du får flytta pensionskapitalet tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt.

Om du överväger att flytta ut pensionskapital till fondförsäkring, jämför gärna den förvaltningsformen med traditionell försäkring, som gäller för din tjänstepension i Folksam. Se *Vad innebär traditionell försäkring i Folksam?*

Du har rätt att ångra dig och avbryta flytten.

För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se *Vilka avgifter finns?*

I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Flytt av pensionskapital från ständig traditionell försäkring för ITP1 i Folksam kan endast ske till annan ständig traditionell försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare.

Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?

Dessa försäkringsvillkor grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal. Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar och tillämpningar som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av nämnd eller annat behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna. Sådan ändring träder i kraft vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna har kommit överens om.

Under försäkringstiden kan Folksam ändra försäkringsvillkoren med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighetsföreskrift eller rättstillämpning. Sådan ändring kan börja gälla omgående.

Folksam kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller förmånstagaren. Sådan ändring kan börja gälla efter Pensionsnämndens godkännande.

Vårt hållbarhetsarbete

Våra investeringskriterier rör alla tillgångsslag. Konkret innebär det att hållbarhet är en integrerad del när vi konstruerar vår aktieportfölj, när vi lånar ut pengar till exempelvis stater och kommuner genom att vi köper deras räntebärande instrument eller när vi skall förvärva en fastighet. Detsamma gäller vid förvärv av en onoterad tillgång eller fond, vilka vi brukar samla under namnet specialplaceringar.

Vi påverkar

Vårt mål är i första hand inte att välja bort investeringar, utan påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta sitt ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Vi utesluter

Det finns verksamheter som vi helt avstår från att investera i. Det handlar om sådant som står i strid med brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper såsom tobaks- och spelbranschen. Vi har även uteslutande kriterier som grundar sig på internationella normer och konventioner där utesluter vi kontroversiella vapen (klusterbomber och kemiska vapen). Likaså utesluts kärnvapen även om det inte finns någon konvention kring detta. Användningen av kärnvapen står dock i strid mot grundläggande mänskliga rättigheter.

Hållbarhetsrisker i investeringsbeslutsprocessen

I kapitalförvaltningen väger vi löpande in hållbarhetsrisker i våra investeringsbeslut. Med hållbarhetsrisker menar vi miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser eller omständigheter som, om de skulle hända, skulle kunna påverka investeringens värde negativt. I våra interna styrdokument och governanceprocesser framgår hur hållbarhetsrisker vägs in.

Vår portfölj består av olika tillgångsslag såsom obligationer, noterade aktier, direktägda fastigheter inom Sverige och det vi kallar för specialplaceringar. I Folksam's arbete med hållbarhet ingår att vi tar hänsyn till hållbarhetsrisker i samtliga tillgångsslag. För exempelvis tillgångsslaget aktier väljer vi i urvalsprocessen bort bolag med höga hållbarhetsrisker och väljer in bolag med låga hållbarhetsrisker. I investeringsbeslutsprocessen tas motsvarande hänsyn till hållbarhetsrisker i samtliga tillgångsslag utifrån tillgångsslagens respektive egenskaper.

Skydd av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam, behöver vi hantera dina personuppgifter för att kunna administrera försäkringsförhållandet, hantera anmälda skador, beräkna försäkringspremier eller för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, hälsoinformation, om det finns medförsäkrad, uppgifter om försäkringsfall och annan relevant information. Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part eller från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Kontaktuppgifter till det Folksambolag som är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter finner du i ditt försäkringsbesked. Du kan från och med 25 maj 2018 även kontakta Folksams dataskyddsbud på dataskyddsbud@folksam.se.

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt Folksams etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksambolagen gemensamt kundregister för bland annat automatisk adressuppdatering och samordning av bolagens information och marknadsföring till dig. Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsbolag.

Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om Folksams hantering av personuppgifter och dina rättigheter på folksam.se/personuppgifter.

Tillsynsmyndighet

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen.
Adress: Box 7821, 103 97 Stockholm
telefon: 08 – 408 980 00
e-post: finansinspektionen@fi.se
webb: fi.se

Folksams marknadsföring står under tillsyn av Konsumentverket.
Adress: Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad
telefon: 0771–42 33 00
e-post: konsumentverket@konsumentverket.se
webb: konsumentverket.se

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd klarar vi ofta upp på ett enkelt sätt. Kontakta därför först den som tagit hand om ditt ärende.

Vet du inte vem du ska kontakta kan du prata med vår växel. Berätta vilken typ av ärende det gäller så att du kan kopplas till rätt avdelning.

Kontakta oss

Telefon: 0771-950 950
webb: folksam.se

Uppgift om vem som är klagomålsansvarig framgår på folksam.se/klagomal.

Folksams kundombudsman

Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut, så har du möjlighet att be om omprövning av vår kundombudsman som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen prövar de flesta ärenden som gäller försäkring, skador och sparande.

Kundombudsmannen kan göra en opartisk bedömning av ditt ärende och sedan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Prövningen är självklart kostnadsfri.

Kom ihåg att du måste begära omprövning inom ett år efter Folksams slutliga beslut, och innan preskriptionstiden enligt försäkringsavtalslagen löpt ut.

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ärendet prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för mer information.

Kontakta Kundombudsmannen

telefon: 020-65 52 53
e-post: kundombudsmannen@folksam.se
webb: folksam.se/klagomal

Om du fortfarande inte är nöjd

Om vi har försökt lösa problemet tillsammans och du fortfarande inte är nöjd med resultatet, finns det andra möjligheter för dig att få ditt ärende prövat.

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Partsammansatta nämnder om förmåner i kollektivavtal

Om din fråga rör tolkning av bestämmelser i den kollektivavtalade pensionsplan som du tillhör kan du vända dig till den nämnd som finns upprättad för just din plan. Nämnden består av representanter för de olika kollektivavtalsparterna och förfarandet är kostnadsfritt. För vidare information se aktuellt villkor.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Kontakt

Telefon: 0200-22 58 00
Konsumenternas försäkringsbyrå
Box 24215
104 51 Stockholm

Kontaktuppgifter

Kontakta Folksam på 0771 - 950 950. Se även folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.

Se collectum.se för kontaktuppgifter inom Collectum.

Om intressekonflikter

En intressekonflikt uppstår där olika parter har intressen som konkurrerar med varandra. Intressekonflikter kan t.ex. uppstå mellan olika bolag inom eller mellan någon av Folksams försäkringsgrupper, mellan ett Folksambolag och dess anställda samt mellan ett Folksambolag och dess avtalsparter. Intressekonflikter kan också uppstå mellan Folksam och dess kunder, men också mellan två kunder till Folksam.

Folksam har ett internt regelverk avseende hantering av intressekonflikter som syftar till att säkerställa att intressekonflikter som riskerar att skada en kund förebyggs och hanteras. Folksam vidtar lämpliga åtgärder för att så långt det är möjligt förhindra att intressekonflikter som skulle kunna skada kunders intressen uppstår i verksamheten. Folksam arbetar även löpande med att identifiera områden där potentiella intressekonflikter kan uppstå genom bland annat intressekonfliktanalyser. Om en intressekonflikt trots det skulle uppstå och de åtgärder som vidtas för att hantera denna inte är tillräckliga utan riskerar att kunna påverka kundernas intressen negativt kommer Folksam att upplysa om intressekonflikten innan försäkringsavtal ingås.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Flytträtt

Villkor i försäkring som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta pensionskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan. Flytträtt kan också gälla då pensionskapital tillhörande en viss generation av produktvillkor flyttas till en annan generation av produktvillkor.

Förmånstagare

Person som har rätt att få pension från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller. För denna försäkring är det den anställde som är försäkrad.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivaren är den som erbjuder försäkringen och som fysisk eller juridisk person tecknar försäkringsavtal med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid

Försäkringstiden är den tid som försäkringen gäller.

Garanterat pensionsbelopp

Det lägsta pensionsbelopp som Folksam garanterar att betala ut enligt försäkringsavtalet.

Pensionskapital

Pensionsskapitalet är det aktuella värdet på försäkringen. Pensionskapitalet påverkas bland annat av inbetalda premier, avgifter och avkastning.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen. Prisbasbeloppet används som underlag vid olika beräkningar, till exempel pensioner.

Real avkastning

Real ränta är den ränta som erhålls om inflationen räknas bort från den nominella räntan.

Tillgångsslag

Tillgångar som försäkringens premier placeras i, till exempel aktier och fastigheter.

Traditionell försäkring (förvaltning)

Förvaltningsform som innebär att försäkringsgivare bestämmer hur pengarna ska placeras och som normalt innehåller någon form av garanti.

Ständig traditionell försäkring

En försäkring som inte får ändras eller flyttas så att den inte längre är en traditionell försäkring. Hälften av ålderspensionspremien måste alltid placeras i en sådan försäkring. Ständig traditionell försäkring tecknas alltid som ett särskilt försäkringsavtal även om valfri traditionell försäkring också tecknas i Folksam.

Flytt av en ständig traditionell försäkring i Folksam kan endast ske till en annan ständig traditionell försäkring i annat valbart försäkringsbolag.

Valfri traditionell försäkring

Hälften av ålderspensionspremien kan placeras antingen i en så kallad valfri traditionell försäkring eller i en fondförsäkring eller på visst sätt fördelas dem emellan. En valfri traditionell försäkring får flyttas till annan valfri traditionell försäkring eller fondförsäkring.

Utbetalningstid

Under vilken tidsperiod utbetalningen som kortast och som längst kan ske.

Utbetalningstermin

Med vilket tidsintervall utbetalningarna sker, till exempel månadsvis eller halvårsvis.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.

Folksam
106 60 Stockholm
Kundservice: 0771-950 950
folksam.se

Folksam